

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Zdeňka Stíbrala a soudců JUDr. Ivy Hubáčkové a JUDr. Miroslava Stoklasy ve věci

žalobkyně **Český spotřebitel s.r.o.**, IČO 01398491
sídlem v Praze 1, Haštalská 795/1
zastoupené Mgr. Petrem Němcem, advokátem
sídlem v Praze 2, Slezská 1297/3

proti
žalované **PROFI CREDIT Czech, a.s.**, IČO 61860069
sídlem v Praze 1, Klimentská 1216/46
zastoupené JUDr. Ervínem Perthenem, MBA, advokátem
sídlem v Hradci Králové, Velké náměstí 135/19

o 88 202,85 Kč s příslušenstvím

k odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 č. j. 27 C 371/2021–32 z 12. května 2022,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně **se mění** tak, že žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobkyně je povinna zaplatit žalované náklady řízení před soudy obou stupňů ve výši 46 350,06 Kč k rukám jejího právního zástupce do 3 dnů od právní moci rozsudku.

Shodu s prvopisem potvrzuje Michaela Fousková

Odůvodnění:

1. Žalovaná podala včasné odvolání proti rozsudku, kterým jí soud I. stupně uložil zaplatit žalobkyni 88 202,85 Kč s úrokem z prodlení a náklady řízení. Namítala, že rozhodčí nález nebyl zrušen a právo na plnění podle něj resp. úvěrové smlouvy nezaniklo. Rozhodčí nález má přitom účinky totožné s pravomocným soudním rozhodnutím ve smyslu § 28 odst. 2 ZRŘ. Jestliže právní předchůdce žalobkyně nepodal ve lhůtě žalobu na zrušení rozhodčího nálezu, není možné nyní v nalézacím řízení rozhodčí nález přehlížet. Šlo by o narušení právní jistoty a legitimního očekávání. Obdobně věc posoudil zdejší soud v rozhodnutí sp. zn. 25 Co 196/2021-107 s tím, že nezrušený pravomocný rozhodčí nález byl exekučním titulem a právním důvodem přijetí plnění. Nemohlo tak dojít ke vzniku bezdůvodného obohacení žalované.
2. Soud též nesprávně posoudil námitku vznesenou promlčení. Šlo-li by o bezdůvodné obohacení, subjektivní promlčecí lhůta dle § 629 odst. 1 o. z., byla tříletá, počínající okamžikem, kdy se předchůdce žalobkyně mohl dozvědět o tom, že došlo k bezdůvodnému obohacení žalovanou. Jak uvedl Ústavní soud ČR v nálezu sp. zn. I. ÚS 3473/20, zastavení exekuce na návrh povinného není předpokladem pro to, aby povinný mohl podat žalobu na vydání bezdůvodného obohacení. Rozhodující je, kdy došlo k vymožení plnění, přičemž poslední platbu z exekuce obdržela žalovaná 21. 2. 2018, zatímco žaloba byla podána až 14. 12. 2021. Návrh na zastavení exekuce podal povinný 14. 3. 2018 z důvodů neplatnosti úvěrové smlouvy, tudíž již tehdy věděl o tvrzeném bezdůvodném obohacení. Obdobně se k takové situaci a počátku subjektivní promlčecí doby vyjádřil ústavní soud v usnesení sp. zn. II. ÚS 3870/19 a komentář k o. z., vydavatelství C. H. Beck, jakož i nález sp. zn. III. ÚS 2127/21.
3. Nelze ani přisvědčit tomu, že námitka promlčení je v rozporu s dobrými mravy, když pohledávku nevymáhá spotřebitel, ale podnikatel, který pohledávku nabyl za účelem zisku. Navrhla proto rozsudek změnit a žalobu zamítnout.
4. Žalobkyně navrhla rozsudek jako správný potvrdit. Rozhodnutí senátu 25 Co, na které poukazuje odvolatelka, se odchyľuje od rozhodnutí jiných senátů téhož soudu, ale též od judikatury nejvyššího soudu i ústavního soudu, kterou citovala. Spor ve skutečnosti rozhodovala Rozhodčí společnost Pardubice s.r.o. (rozhodce byl v postavení „bílého koně“) a nemůže proto jít o překážku věci rozsouzené. Odvolatelka také nesprávně cituje usnesení ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 3473/20. V něm ústavní soud toliko zrekapituloval závěry nejvyššího soudu ve věci sp. zn. 20 Cdo 1503/2016: „Má-li povinný za to, že exekučním titulem vymožené plnění oprávněnému podle hmotného práva nenáleží, má k dispozici žalobu o vydání tohoto plnění z titulu bezdůvodného obohacení“. Dále poukázala na okolnosti, za kterých ústavní soud rozhodoval a na vývoj judikatury k otázce zastavení již skončené exekuce, zejména k účelovému návrhu oprávněného.
5. Co se týče otázky počátku běhu promlčecí lhůty, je třeba se ztotožnit se soudem I. stupně v tom, že se odvíjí od pravomocného zastavení exekuce. Bezdůvodné obohacení vznikne teprve odpadnutím právního důvodu (§ 2991 o. z.), jímž je nařízená exekuce. Případ uvedený v nálezu sp. zn. III. ÚS 2127/21 se týkal plnění z neplatné smlouvy, tudíž obohacení vznikalo plněním podle ní. Zde ovšem právním důvodem byla běžící exekuce. Nelze si představit, že by na jedné straně mohla probíhat exekuce a zároveň povinný vymáhá vymožené plnění žalobou jako bezdůvodné obohacení.

6. Konečně 3letá délka promlčecí lhůty byla rozsudkem SDEU ve věci C-485/19 shledána z hlediska žaloby podané spotřebitelem k vrácení plnění bezdůvodně uhrazených částek z úvěrové smlouvy jako úprava rozporná se zásadou efektivity. Tento názor převzal též slovenský nejvyšší soud v usnesení sp. zn. 7Cdo/268/2021 z 28. 2. 2022. Proto nebylo možno aplikovat ust. § 629 odst. 1 o. z., ale § 638 odst. 1 o. z. Žalovaná je navíc součástí nadnárodní skupiny podnikající v oblasti úvěrů, která se vědomě a úmyslně obohacovala na spotřebitelích. Proto se námitka promlčení přičí dobrým mravům.
7. Odvolací soud přezkoumal rozsudek včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, dle §§ 212, 212a odst. 1, 5 o. s. ř., přičemž nejprve zopakoval zprávu Exekutorského úřadu Plzeň-město Mgr. Martina Tunkla ohledně rozsahu vymožených plnění. Poté shledal, že odvolání je důvodné.
8. Zprávou uvedeného exekutora prováděl dokazování již soud I. stupně, opomněl ovšem z ní učinit resp. uvést zjištění, kdy byla částka 251 761 Kč (jejíž součástí je i částka požadovaná žalobou) vymožena. Ze zprávy plyne, že poslední platba byla poukázána exekutorem oprávněné 20. 2. 2018 a souhrn plateb takto poukázaných převyšuje žalovanou částku o 20 000 Kč.
9. Jinak vyšel odvolací soud ze skutkových zjištění soudu I. stupně, jež odpovídají provedenému dokazování a pro právní posouzení věci jsou dostačující.
10. Soud I. stupně také správně právně posoudil odvolatelkou uplatněnou námitku, že rozhodčí nález jakožto exekuční titul nebyl zrušen. V tomto směru lze jednak odkázat na odůvodnění rozsudku, čerpající též z usnesení krajského soudu o zastavení exekuce (vedené na základě uvedeného exekučního titulu) a z judikatury Nejvyššího soudu ČR. Je namístě k tomu odkázat na rozhodnutí velkého senátu nejvyššího soudu sp. zn. 31 Cdo 958/12 publikované pod č. 92 ročníku 2013 Sbírky soudní rozhodnutí a stanovisek: *Vydal-li nález rozhodce, jehož výběr se neuskutečnil podle transparentních pravidel, resp. byl-li rozhodce určen odkazem na „rozhodčí řád“ vydaný právníkem osobou, která není stálým rozhodčím soudem (pozn. zde Společností pro rozhodčí řízení, a.s.), není nález způsobilým exekučním titulem ve smyslu § 40/1 c) ex. ř., neboť rozhodce neměl k vydání nálezu pravomoc. Došlo-li na základě nebo k nařízení exekuce, je třeba exekuci zastavit dle § 268/1 b) o. s. ř.* Jelikož jde v zásadě o výjimečnou situaci, vyvolanou zejména nutností reakce na zdánlivě legální praktiky některých rozhodců resp. rozhodčích společností, kterých k poškozování spotřebitelů využívaly některé (zejména úvěry poskytující) korporace, neuplatní se v takových případech obecné judikáty a teoretické postuláty jinak užívané v exekučním řízení, jichž se zčásti také žalované dovolává. A nutno též doplnit, že na rozhodčí nález trpící shora uvedenými vadami nutno nahlížet jako na od počátku nicotný.
11. Z toho také plyne, že při obdobných okolnostech případu není správný názor zdejšího soudu uvedený v rozhodnutí sp. zn. 25 Co 196/2021-107, podle něhož nezrušený pravomocný rozhodčí nález byl exekučním titulem a právním důvodem přijetí plnění a nemohlo tak dojít ke vzniku bezdůvodného obohacení žalované.
12. Ohledně uvedené otázky je ostatně argumentace obou stran ambivalentní, zejména ve vztahu k otázce počátku běhu promlčecí lhůty. Strana žalující na jedné straně poukazuje na nicotnost rozhodčího nálezu (tedy neexistenci exekučního titulu), na straně druhé tvrdí, že povinný nemohl uplatnit nárok na vydání bezdůvodného obohacení (exekučně vymoženého plnění) dříve, než byla exekuce zastavena. Strana žalovaná tvrdí, že nezrušený rozhodčí nález je stále exekučním titulem, na druhé poukazuje na to, že povinný mohl nárok na vydání bezdůvodného obohacení uplatnit již (nejpozději) v okamžiku, kdy podával návrh na zastavení exekuce z důvodu vadnosti rozhodčího nálezu.

13. Odvolací soud, na rozdíl od soudu I. stupně vychází z toho, že rozhodčí nález jako exekuční titul byl nicotný a veškeré plnění vymožené exekučně na jeho základě bylo vymoženo neoprávněně (bez exekučního titulu). To také povinný zjistil a podal 14. 3. 2018 úspěšný návrh na zastavení exekuce z tohoto důvodu. K uvedenému datu již byla žalovaná částka zcela vymožena. Povinný tedy k uvedenému datu musel znát jak výši bezdůvodného obohacení, tak osobu, která se obohatila, a měl také oprávněné pochybnosti o legitimitě exekučního titulu. Za této situace byly nejpozději k uvedenému datu splněny všechny podmínky pro možnost uplatnění nároku na vydání bezdůvodného obohacení soudně.
14. To odpovídá též judikatuře ústavního soudu, na kterou poukazuje žalovaná. Žalobkyni lze dát za pravdu v tom, že situace, kdy k vymožení určitého plnění probíhá exekuce a zároveň povinný vymáhá již vymožené plnění po oprávněném zpět z titulu bezdůvodného obohacení, je obecně kuriózní a prakticky (z hlediska možné úspěšnosti takové žaloby) spíše výjimečná, vyloučit ji však nelze. Je třeba vidět, že důvodem legálnosti (právním důvodem) nabytí exekučně vymoženého plnění není probíhající exekuce, ale jediné a právě vykonatelný exekuční titul. Pokud tu nebyl, je plnění nabyté na jeho základě (byť exekučně) bezdůvodným obohacením oprávněného. Vázal-li tedy soud I. stupně počátek běhu promlčecí lhůty až na právní moc usnesení o zastavení exekuce, neposoudit tuto otázku správně.
15. Jestliže žalobkyně nabyvší pohledávku od povinného počátkem prosince (6. 12. 2021) podala žalobu 14. 12. 2021, učinila tak po uplynutí 3leté zákonné promlčecí lhůty. Námitka promlčení je tedy důvodná.
16. Odvolací soud se nedomnívá, že by na daný případ měl být aplikován judikát SDEU, na který žalobkyně poukazuje, jelikož zde nejde o žalobu podanou spotřebitelem, nýbrž obchodní společností, která pohledávku spotřebitele koupila (příčemž soud eviduje i další spory vedené žalobkyní vůči žalované). Jde tu tedy o spor dvou obchodních korporací, z nichž první se zabývala mimo jiné poskytováním spotřebitelských úvěrů, druhá pak mimo jiné vymáháním pohledávek.
17. Vzhledem k této podstatě sporu neshledává odvolací soud důvodnou ani argumentaci, že uplatnění námítky promlčení je v rozporu s dobrými mravy. Tvrzení žalobkyně o spotřebitelsky nepřátelském obchodním modelu žalované v minulosti nemá žádný přesah do vztahů mezi účastníky tohoto řízení. Je vhodné poukázat též na to, že žalobkyně uzavírala smlouvu o postoupení pohledávky již v době, kdy mohla počítat s rizikem námítky promlčení vzhledem k uplynutí více než 3,5 roku od posledního plnění žalované.
18. Odvolací soud proto rozsudek dle § 220 odst. 1 písm. b) o. s. ř. změnil a žalobu zamítl.
19. Vzhledem ke změně rozsudku rozhodl odvolací soud znovu o nákladech řízení před soudem I. stupně spolu s náklady řízení odvolacího. Právo na jejich náhradu proti žalobkyni má nyní úspěšná žalovaná. Před soudem I. stupně sestávají z odměny za 4 úkony právní služby po 4 660 Kč (převzetí zastoupení, vyjádření k předžalobní výzvě, vyjádření k žalobě, účast u jednání), 4 paušálních náhrad po 300 Kč, nákladů cesty autem z Hradce Králové do Prahy a zpět 1 724,57 Kč a náhrady za zmeškaný čas touto cestou 800 Kč, což po přičtení 21% DPH činí 27 061,13 Kč – žalovaná požaduje 26 881,13 Kč.
20. V odvolacím řízení jde o odměnu za 2 úkony právní služby (sepsání odvolání, účast u jednání) a 2 paušální náhrady, oboje ve stejné výši jako před soudem I. stupně. Účelnou neshledal odvolací soud repliku žalované doručenou krátce před jednáním vzhledem k tomu, že zástupce byl u jednání přítomen a stačilo tak ji přednést při něm. Proto také nebyla již zaslána protistraně. Dále jde o náklady cesty zástupce k soudu a zpět z Hradce Králové, jež činily 1 747,44 Kč + 800 Kč za

zmeškaný čas. Po zvýšení o 21% DPH a přičtení částky 4 411 Kč za soudní poplatek z odvolání jde o 19 468,93 Kč, celkem o 46 350,06 Kč.

Poučení:

Proti rozsudku je dovolání přípustné za podmínek § 237 o. s. ř. Pro takový případ je lze podat k Nejvyššímu soudu ČR v Brně prostřednictvím soudu I. stupně do dvou měsíců od jeho doručení.

Praha 5. října 2022

JUDr. Zdeněk Stíbral v. r.
předseda senátu